

Utgifter för det sociala skyddet i Sverige och Europa samt utgifternas finansiering (ESSPROS)

2015

NR0110

Innehåll

0	Allmänna uppgifter	2
0.1	Ämnesområde	2
0.2	Statistikområde	2
0.3	SOS-klassificering	2
0.4	Statistikansvarig	2
0.5	Statistikproducent	2
0.6	Uppgiftsskyldighet	2
0.7	Sekretess och regler för behandling av personuppgifter	3
0.8	Gallringsföreskrifter	3
0.9	EU-reglering	3
0.10	Syfte och historik	3
0.11	Statistikanvändning	3
0.12	Uppläggning och genomförande	3
0.13	Internationell rapportering	4
0.14	Planerade förändringar i kommande undersökningar	4
1	Översikt	5
1.1	Observationsstorheter	5
1.2	Statistiska målstorheter	5
1.3	Utfloeden: statistik och mikrodata	6
1.4	Dokumentation och metadata	7
2	Uppgiftsinsamling	7
2.1	Ram och ramförfarande	7
2.2	Urvalsförfarande	7
2.3	Mätinstrument	7
2.4	Insamlingsförfarande	7
2.5	Databeredning	8
3	Statistisk bearbetning och redovisning	8
3.1	Skattningar: antaganden och beräkningsformler	8
3.2	Redovisningsförfaranden	9
4	Slutliga observationsregister	10
4.1	Produktionsversioner	10
4.2	Arkiveringsversioner	10
4.3	Erfarenheter från senaste undersökningsomgången	10

0 Allmänna uppgifter

0.1 Ämnesområde

Ämnesområde: Nationalräkenskaper

0.2 Statistikområde

Statistikområde: Nationalräkenskaper

0.3 SOS-klassificering

Tillhör (SOS)

För undersökningar som ingår i Sveriges officiella statistik gäller särskilda regler när det gäller kvalitet och tillgänglighet, se Förordningen om den officiella statistiken (2001:100).

0.4 Statistikansvarig

Myndighet/organisation: SCB, NR/OEM

Postadress: 701 89 Örebro

Besöksadress: Klostergatan 23

Kontaktperson: Katarina Wizell

Telefon: 010-479 67 78

E-post: fornamn.efternamn@scb.se

0.5 Statistikproducent

Myndighet/organisation: SCB, NR/OEM

Postadress: 701 89 Örebro

Besöksadress: Klostergatan 23

Kontaktperson: Sofia Runestav, Maria Pettersson

Telefon: 010-479 60 39, 010-479 67 88

E-post: fornamn.efternamn@scb.se

0.6 Uppgiftsskyldighet

Produkten baseras på statistik från flera olika statistiska undersökningar, varav en viktig källa är nationalräkenskaper. Nationalräkenskaperna grundas på uppgifter från andra statistikproducenter, huvudsakligen SCB men också administrativt material och andra uppgifter. För underlag till officiell statistik föreligger i regel uppgiftsskyldighet och detta regleras i lagen om den officiella statistiken (SFS 2001:99). Dock föreligger ingen uppgiftsskyldighet för ESSPROS.

0.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Personuppgifter förekommer inte i beräkningen.

0.8 Gallringsföreskrifter

Särskilda gallringsföreskrifter finns inte.

0.9 EU-reglering

ESSPROS redovisas årligen i Sverige och övriga EU-länder samt Island, Norge, Schweiz, Serbien och Turkiet enligt principer som samtliga länder kommit överens om. De gemensamma principerna är fastlagda i ESSPROS Manual 2016 edition, som publiceras av Eurostat.

Statistiken i ESSPROS lagreglerades år 2007 (Regulation No 458/2007 of the European Parliament, Commission Regulation No 1322/2007 och No 10/2008) och implementerades i början på år 2008.

0.10 Syfte och historik

I artikel 2 i EU-fördraget fastställs att det är gemenskapens uppgift att främja en hög nivå i fråga om socialt skydd och att utveckla ekonomisk och social sammanhållning mellan medlemsstaterna. För att övervaka hur dessa uppgifter utvecklas behöver den Europeiska kommissionen tillgång till detaljerad och aktuell information om det sociala skyddets organisation, nuvarande ställning och utveckling i medlemsstaterna.

Det europeiska systemet för integrerad statistik över socialt skydd (ESSPROS) har utarbetats inom EU:s statistikorgan Eurostat i samarbete med medlemsstaterna och redovisas i en särskild manual fastställd 1996. I den finns en detaljerad klassificering av dess sociala förmåner och ett grundsystem som ger information om såväl det sociala skyddets omfattning som dess inkomster och utgifter. Sverige har tagit fram statistiken sedan 1997, och tidserien sträcker sig från och med 1993. Manualen har sedan den fastställdes uppdaterats, senast 2016. Några stora förändringar har dock inte gjorts.

0.11 Statistikanvändning

Statistiken används för att följa förändringar i det sociala skyddet i EU:s medlemsländer samt Island, Norge, Schweiz, Serbien och Turkiet. De främsta internationella användarna är OECD och olika arbetsgrupper inom EU. Bland de nationella användarna finns bland annat olika departement.

0.12 Uppläggning och genomförande

ESSPROS är en totalundersökning som utgör ett satellitsystem till nationalräkenskaperna, vilket innebär att systemet utgår från nationalräkenskaperna, men redovisar det sociala skyddet på en mer detaljerad nivå jämfört med nationalräkenskaperna. En mer detaljerad

information utnyttjas från Försäkringskassan, Pensionsmyndigheten och Arbetsförmedlingen för att möjliggöra tillräcklig detaljeringsgrad i redovisningen. Även statistik från Räkenskapssammandragen för kommuner och landsting används för att kunna få den detaljerade informationen som behövs. Uppgifter hämtas även från ett flertal andra källor, exempelvis årsredovisningar och rapporter.

0.13 Internationell rapportering

Resultatet rapporteras årligen till Eurostat enligt regulator (EC) 458/2007, 1322/2007, 10/2008 samt "ESSPROS Manual and user guidelines".

0.14 Planerade förändringar i kommande undersökningar

Inga förändringar är planerade i kommande undersökningar.

1 Översikt

ESSPROS är en årlig undersökning som redovisar uppgifter för de totala utgifterna för det sociala skyddet i Sverige samt dess finansiering. Dessa uppgifter samlas även in i övriga EU-länder samt Island, Norge, Schweiz, Serbien och Turkiet. Uppgifterna redovisas enligt principer som samtliga länder kommit överens om. De gemensamma principerna är fastlagda i ESSPROS Manual 2016 edition, som publiceras av Eurostat.

1.1 Observationsstorheter

Socialt skydd definieras i ESSPROS som samtliga insatser från offentliga eller privata organ som syftar till att avlasta hushåll och enskilda personer från speciellt definierade risker eller att tillgodose speciellt definierade behov. En förutsättning är att insatsen inte kräver en samtidig gentjänst och att den inte är baserad på individuella arrangemang. Detta innebär att endast sådana insatser där den förmånsberättigade inte behöver återgälda insatsen ska ingå i ESSPROS-statistiken. Populationen för undersökningen är de offentliga och privata organ som har utgifter för dessa insatser.

1.2 Statistiska målstorheter

Objektgrupp		Variabel	Mått
Population	Indelning i redovisningsgrupper		
Offentliga och privata organ som har utgifter för definierade insatser	Funktion, ESSPROS-kod, redovisningsområde	Totala utgifter för socialt skydd	Mnkr
	Funktion, ESSPROS-kod, redovisningsområde	Totala inkomster för finansiering av socialt skydd	Mnkr
	Funktion	Kontant nettoförmån (utgift för sociala kontantförmåner exkl. skatt)	Mnkr

Sociala skyddet redovisas på landspecifika redovisningsområden. I Sverige har vi 19 aktiva redovisningsområden:

1. Avgiftsfinansierad folkpension –ej aktiv
2. Skattefinansierad folkpension –ej aktiv
3. ATP-fond –ej aktiv
4. Delpensionsfond –ej aktiv
5. Sjukförsäkring
6. Arbetskadefond
7. Passiva arbetslöshetsåtgärder
8. Aktiva arbetslöshetsåtgärder

9. Övr. allmänna statliga förmåner
10. Övr. icke-allmänna statliga förmåner
11. Kommunala förmåner
12. Landstingsförmåner
13. Arbetsgivarens sjuklön
14. Avtalspensioner
15. Privatproducerad sjukvård
16. Privatproducerad tandvård
17. Privatproducerad socialtjänst
18. Lönegaranti
19. Inkomstgrundad avgiftsfinansierad efterlevandepension
20. Icke inkomstgrundad avgiftsfinansierad –ej aktiv efterlevandepension
21. Skattefinansierade ålderspensionsförmåner
22. Inkomstpensionsfond
23. Premiepensionsfond
24. Sjömanspension –ej aktiv
25. Föräldraförsäkring

De speciellt definierade risker och behov som ska berättiga till socialt skydd är fastställda till ett antal så kallade funktioner, vilka utgör de primära orsakerna till att sociala förmåner tillhandahålls. Dessa funktioner är följande:

1. Sjukdom/hälsa- och sjukvård
2. Funktionshinder
3. Ålderdom
4. Efterlevande
5. Familj/barn
6. Arbetslöshet
7. Boende
8. Övrig social utsatthet

Inom varje redovisningsområde redovisas utgifterna fördelade på ovan nämnda funktioner. Utgifterna är även fördelade på kontanta förmåner och naturaförmåner. Inom varje redovisningsområde redovisas även inkomsterna till redovisningsområdet, det vill säga hur förmånen finansieras. Både inkomster och utgifter fördelas också på ESSPROS-kod enligt ”ESSPROS Manual and user guidelines-2016 edition”.

1.3 Utflöden: statistik och mikrodata

Statistiken redovisas årligen. Uppgifterna skickas dels till Eurostat enligt regulator (EC) 1322/2007. Statistiken delas även i form av en statistiknyhet och tabeller på SCB:s webbplats, www.scb.se/nr0110.

Data från undersökningen lagras i SAS från år 2010. Uppgifter finns från och med år 1993 i Excel. För varje undersökningsomgång sparas totalsummor för de olika förmånerna för samtliga år.

1.4 Dokumentation och metadata

I detta dokument beskrivs framtagningen av statistiken och statistikregistret Statistikens framtagning (SCBDOK).

Kvaliteten hos statistiken beskrivs i Kvalitetsdeklarationen.

Det detaljerade innehållet i statistiken beskrivs i SCB:s mikrodataregister (MetaPlus).

De ovanstående dokumenten återfinns på SCB:s webbplats, www.scb.se/nr0110.

På Eurotats webbplats återfinns "ESSPROS Manual and user guidelines-2016 edition".

2 Uppgiftsinsamling

Syftet med produkten är att redovisa Sveriges utgifter för det sociala skyddet samt dess finansiering. Insamling sker främst från offentliga myndigheter samt nationalräkenskaperna.

2.1 Ram och ramförfarande

Rampopulationen är offentliga eller privata organ i Sverige som har utgifter för socialt skydd till hushåll eller enskilda personer. Produkten ska redovisa samtliga insatser från offentliga eller privata organ som syftar till att avlasta hushåll och enskilda personer från speciellt definierade risker eller att tillgodose speciellt definierade behov.

2.2 Urvalsförfarande

ESSPROS är en totalundersökning som sammanställer data på riksnivå från ett flertal olika källor.

2.3 Mätinstrument

Mycket av uppgifterna till ESSPROS samlas in från källor inom SCB, detta görs till största delen maskinellt med hjälp av SAS genom uttag från respektive produkts databas. I övrigt samlas uppgifter även in från Försäkringskassan, Pensionsmyndigheten och Arbetsförmedlingen. För dessa uppgifter skickar SCB med epost över föregående års uppgifter till respektive myndighet. De uppdaterar uppgifterna med det aktuella årets värden. Om det har tillkommit nya förmåner kompletterar de även med dessa.

2.4 Insamlingsförfarande

Uppgifter om utgifter för det sociala skyddet och dess finansiering samlas in från många olika källor. ESSPROS ska i så stor utsträckning som möjligt stämma överens med nationalräkenskaperna (NR0103), så om det är möjligt samlas uppgifterna in därifrån. Från nationalräkenskaperna hämtas uppgifter om kommunala och landstingskommunala förmåner, privatproducerad sjukvård, tandvård och socialtjänst, flyktingmottagande, tvångsvård, försvarets sjukvårdskostnader, avtalspensioner och

lönegaranti. Därifrån hämtas även uppgifter om arbetsgivaravgifter, egenavgifter och kapitalinkomster som finansierar utgifterna.

I övrigt samlas uppgifter in från följande källor:

- Kommunernas sociala förmåner hämtas från Räkenskapssammandraget för kommuner (OE0107)
- Landstingens sociala förmåner hämtas från Räkenskapssammandraget landsting(OE0107)
- Från Arbetsförmedlingen samlas uppgifter om utgifter för passiva och aktiva arbetslöshetsåtgärder in
- Från Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten samlas uppgifter angående utgifter för sjukförsäkringen, föräldraförsäkringen och pension in. Från Försäkringskassan hämtas även ett avgiftsunderlag för beräkning av sjuklön

2.5 Databeredning

Vid inläggning av uppgifterna för respektive förmån kontrolleras att förändringen jämfört med föregående år verkar rimlig. Uppgifterna kodas även enligt en standard där det bland annat framgår om det är en utgift eller inkomst, vilken funktion utgiften/inkomsten hör till och om det är en kontantförmån eller naturaförmån.

3 Statistisk bearbetning och redovisning

3.1 Skattningar: antaganden och beräkningsformler

Uppgifter för primär- och landstingskommunala förmåner hämtas från Nationalräkenskaperna. I vissa fall är dessa uppgifter inte uppdelade på en tillräckligt fin nivå. Uppgifterna fördelas då mellan olika förmåner med hjälp av uppgifter från kommunernas och landstingens räkenskapssammandrag.

Det finns ingen uppgift om utbetald sjuklön från arbetsgivarna. Denna skattas därför enligt följande:

Lönesumma * genomsnittlig sjukfrånvaro * ersättningsgrad.

Lönesumma fås från Pensionsmyndigheten och avser underlag för arbetsgivaravgifter. Den genomsnittliga sjukfrånvaron hämtas från skriften, Tidsanvändning som ges ut av Svenskt Näringsliv. Uppgiften avser arbetare och tjänstemän inom privat sektor. Vi antar att sjukfrånvaron är densamma inom offentlig sektor.

Utgiften för barnomsorg inom förskolan skattas enligt modell i ESSPROS. I nationalräkenskaperna klassificeras förskolan helt till utbildning, vilket inte inkluderas i ESSPROS. I ESSPROS räknas dock enbart delen som är allmän förskola till utbildning, övrig tid läggs till som barnomsorg. Alla barn har rätt till kostnadsfri allmän förskola tre timmar per dag (525 timmar per år) från och med höstterminen det år då barnet fyller tre år. Andelen utbildning som ska exkluderas i ESSPROS beräknas därför enligt följande:

(Andel barn åldern 3-6 i förskola * Avgiftsfria timmar per år (allmän förskola 525 h))/ (genomsnittlig vistelsetid varje vecka * genomsnittlig närvaroveckor per år)

Vissa uppgifter som hämtas från Nationalräkenskaperna är för grova och fördelas på flera förmåner i ESSPROS. Det förekommer antaganden och fördelningar som i vissa fall inte kunnat uppdateras senare år då detaljerad data inte finns att tillgå.

3.2 Redovisningsförfaranden

Statistiken redovisas i form av en statistiknyhet och tabeller på SCB:s webbplats, www.scb.se/nr0110. Resultatet levereras även till Eurostat som publicerar uppgifterna.

4 Slutliga observationsregister

4.1 Produktionsversioner

I det här dokumentet (SCBDOK) har framtagningen av nedanstående slutliga observationsregister beskrivits.

Register	Nationalräkenskaper
Registervariant	ESSPROS
Registerversion	2015

Fortsatt dokumentation, av registrens detaljerade innehåll, finns på SCB:s webbplats. Där beskrivs alla variabler och värdemängder m.m.

Dokumentationen hittar du här: <https://www.h6.scb.se/metadata>. Klicka dig fram med hjälp av namnen på Register, Registervariant och Registerversion som är angivna i ovanstående tabell.

4.2 Arkiveringsversioner

Inga registerversioner har ännu arkiverats.

4.3 Erfarenheter från senaste undersökningsomgången

Inga särskilda erfarenheter finns från denna undersökningsomgång. Arbetet har gått helt enligt plan.